

בתלם הראשון

פעמים נחרת חבר בזכרונוך במצב מסוים, בתקופה מסוימת וכך הוא נשאר וחי בכך לעד. מהרשק קשור אצלי קשר בל-ינתק בימיה הראשונים של גשר, בכל אותה פרשת העליה למקום זה, ההיאבקות עם פיק"א בעד חיי קבוצה, העמידה על זכותנו לדלהמיה, היא אשדות-יעקב כיום הזה. ותמיד, בכל תקופות חיינו, אפילו באותן שנים של חיים ופעילות ציבורית מחוץ למקום, כשהוא בא רק לביקור של שבת, הייתי רואה את מהרשק כשהוא מתהלך חבוש כפיה לראשו וידו אוחזת במחרשה. פלח היה, צועד בחורף אחר הביסוק המפלח את אדמות גשר, מדרגות ומדרונים, שאותם ראינו כאדמות פלחה. צועדים היינו בקצב אחד, ויחד גוערים בפרידות, יחד אוכלים את ארוחת-הבוקר בצילה של עגלה, משוחחים על טיב האדמה, על זרעים, על מעלותיהן וחסרונותיהן של הפרידות. זכור לי החריש מהראשון בדלהמיה. חמישה פלחים צעדנו ביום חורף ופתחנו תלם ארוך. ראשון בשורה מהרשק, זוג הפרידות הענקיות שלו הולך לפניו באון ובמרץ ואחריו שאר העגלונים. קמנו בטרם אור ועבדנו עד חושך: להספיק ולהספיק, יותר ויותר דונמים לזרוע. ואכן, הספקנו. עייפים היינו כולנו, עייפי עבודה, ויותר מכן עייפי-אושר ורגשות של פתיחת תלם ראשון. כבר אז חלם מהרשק ורקם יחד אתנו את חלום אשדות. בימי שרב של עמק-הירדן, על המאלמת הקוצרת ופולטת אלומות של חיטה דשנה, כולנו מיוזעים, ומהרשק, הכפיה לראשו, ללא גופיה, שזוף שמש, יושב על המאלמת קוצר בשמחה וקורא אלי: "הה, מה יפה התבואה". עגלות עמוסות אלומות: מי יגיש יותר מהר את האלומות למכונה" – ומזיעים, ומהרשק לא יפגר, הוא יראה להם, "לצוציקים", את כוחו.

ותמיד, שנים לאחר מכן, כשהיה שב מנסיעותיו הביתה, מדי ראיתיו, הייתי רוצה לגשת אליו ולפתוח בשיחה על הפרידות, על החריש, ועל אותם הימים שצעדנו ופלחנו יחד את האדמה הזאת, וחשנו את מגעה הטוב, וחלמנו על בנין אשדות-יעקב שלנו שכה אהב אותה.

חיים ליבוביץ